

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број: 96/13 и 89/16) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број: 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2018. ГОДИНУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Број: 03-07-6-356/19
Сарајево, 12.05.2020. године

САДРЖАЈ

1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	4
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	6
5.1 НАЛАЗИ	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	10

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске за 2018. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2018. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

На основу нашег прегледа утврђено је сљедеће:

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, утврђено је да је Српска радикална странка Републике Српске прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака, нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске за 2018. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2018. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Српска радикална странка Републике Српске се финансирала из сљедећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	0,00	0,00
II	Остали приходи и друго	100.414,00	100,00
	Извори финансирања (I+II)	100.414,00	100,00

У годишњем финансијском извјештају Српска радикална странка Републике Српске је исказала расходе у износу од 86.414,00 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Српска радикална странка Републике Српске. Скраћени назив: СРС РС.

Српска радикална странка Републике Српске регистрована је код Вишег суда у Бањој Луци рјешењем, број: П-И-2/91 од 14.01.1992. године. Рјешењима Основног суда у Бањој Луци, број: П-И-1/93 од 01.10.1992. године, Рп-7/02 од 08.05.2002. године и Рп-7/02 од 23.12.2002. године уписана је измјена статута и програмске орјентације политичке странке, промјена сједишта странке и промјена лица овлаштеног за заступање и представљање Српске радикалне странке Републике Српске.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, Видовданска број 53.

Лица овлашћена за заступање Српске радикалне странке Републике Српске су: Миланко Михајлица, предсједник странке, Миодраг Деретић, замјеник предсједника странке и Ненад Рајлић, члан.

Лице овлашћено за подношење финансијских извјештаја за 2018. годину је Здравка Шљоковица.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, организациону структуру странке чине:

- Сједиште СРС РС Бања Лука,
- Градски одбор Бања Лука и
- 30 општинских одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Српске радикалне странке Републике Српске за 2018. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општинских избора, одржаних у октобру 2018. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансира у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је остварила трошкове изборне кампање у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим прегледа и контроле финансијског извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију извршила је преглед и ревизију финансијских извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске у периоду од 2005. до 2017. године, након чега су издати извјештаји о прегледу, односно извјештаји о ревизији са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2017. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци: да у пословним књигама и финансијском извјештају евидентира неновчане донације, да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне евиденције о својим приходима, расходима, обавезама и новчаним токовима, да поступа у складу са пореским и другим прописима по основу којих проистичу додатни трошкови, односно обавезе политичке странке, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и да благајничко пословање успостави у складу са важећим прописима и принципима о поступању са готовином.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину, утврђено је да Српска радикална странка Републике Српске није испоштовала раније дате препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Српска радикална странка Републике Српске је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, утврђено је да је Српска радикална странка Републике Српске у плану утрошка средстава за 2018. годину планирала трошкове у износу од 94.680,00 КМ, док је у финансијском извјештају исказала трошкове у износу од 86.414,00 КМ.

Међутим, Српска радикална странка Републике Српске код појединих врста трошкова није се придржавала финансијског плана утрошка, па је исте остварила у већем износу од трошкова предвиђених финансијским планом, како слиједи:

- Планом утрошка средстава странка је планирала трошкове горива и енергије у износу од 15.000,00 КМ, док су у финансијском извјештају на обрасцу 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) и пословним књигама ови трошкови исказани у износу од 22.390,00 КМ, што је за 7.390,00 КМ више од планираног износа.
- Трошкови осталих услуга планирани су у износу од 413,00 КМ, а остварени у износу од 4.473,00 КМ, односно више од плана за 4.060,00 КМ.
- Трошкови репрезентације планирани су у износу од 9.779,00 КМ, а остварени у износу од 10.984,00 КМ, односно више од плана за 1.205,00 КМ.

Поред наведеног, утврђено је да странка у финансијском плану за 2018. годину није планирала поједине врсте трошкова, а које је исказала у финансијском извјештају и евидентирала у пословним књигама у укупном износу од 13.100,00 КМ. Утврђено је да странка није планирала трошкове дневница и путних трошкова у износу од 3.900,00 КМ и накнаде за топли оброк, превоз, регрес и сл. у износу од 9.200,00 КМ.

С обзиром да странка средства није утрошила у складу са финансијским планом трошкова за 2018. годину, прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

б) Српска радикална странка Републике Српске прекршила је одредбе члана 5. став (4)¹ Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка није у пословним књигама и финансијском извјештају евидентирала неновчану донацију по основу бесплатног кориштења пословног простора у Гацку, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Према подацима из Изјаве број: 01-03-05/2019 од 09.12.2019. године, коју је доставила Српска радикална странка Републике Српске, утврђено је да је Општински одбор Српске радикалне странке Републике Српске Гацко користио пословни простор у Гацку, за који није плаћао закупнину, што указује да је поменути простор користио без накнаде.

Српска радикална странка Републике Српске је кориштењем пословног простора без плаћања закупнине остварила неновчану донацију, коју је у складу са чланом 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака била обавезна евидентирати у пословним књигама и пријавити у годишњем финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ.

¹ Политичке партије дужне су да воде евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те да издају потврде о пријему чланарина и добровољних прилога.

с) Српска радикална странка Републике Српске прекршила је одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја, утврђено је да Српска радикална странка Републике Српске није успоставила, потпуне и тачне евиденције о промету новчаних средстава путем трансакцијских рачуна, није успоставила потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама странке, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Финансијски извјештај није доставила и попунила у складу са чланом 12. став (4) овог Закона и Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака-у даљњем тексту: Правилник.

- (1) Политичка странка је у финансијском извјештају исказала остале приходе у износу од 100.414,00 КМ.

Контролом података исказаних у обрасцу 3 (извори финансирања) финансијског извјештаја странке и прилогу уз образац 3, утврђено је да је странка као остале приходе исказала средства која је примила из буџета 10 општина у укупном износу од 17.562,33 КМ и средства која је примила из буџета Републике Српске у износу од 82.851,99 КМ, односно укупно 100.414,00 КМ, што је супротно одредбама члана 13. и члана 19. Правилника.

Увидом у изводе са трансакционог рачуна утврђено је да су странци уплаћена средства из буџета сљедећих општина: Општина Лука у износу од 132,00 КМ, Рудо у износу од 843,00 КМ, Невесиње у износу од 1.422,86 КМ, Мркоњић Град у износу од 2.268,00 КМ, Угљевик у износу од 9.450,50 КМ, Гацко у износу од 1.810,00 КМ, Брод у износу од 534,00 КМ, Нови Град у износу од 708,47 КМ, Петрово у износу од 300,00 КМ и Чајничке у износу од 93,50 КМ. Такође, утврђено је да су странци уплаћена и средства са рачуна Српске демократске странке по основу коалиционог споразума² у укупном износу од 82.851,99 КМ.

- (2) Српска радикална странка Републике Српске није у обрасцу 2. (Преглед промета свих трансакционих рачуна странке) финансијског извјештаја исказала рачун број: 5620998042841824 отворен код НЛБ банке а.д. Бања Лука и није исказала тачан промет на трансакционим рачунима број: 5621008000560348 код НЛБ банке а.д. Бања Лука и број: 5710100000111323 код Комерцијалне банке, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

- Увидом у Извјештај о рачунима правног лица који се води код Централне банке БиХ од 17.05.2019. године, утврђено је да странка на обрасцу 2 финансијског извјештаја није исказала трансакциони рачун странке отворен код НЛБ банке а.д. Бања Лука број: 5620998042841824.³

- Странка у обрасцу 2 није исказала тачне податке о оствареном промету излаза и стању на дан 31.12.2018. године на трансакционом рачуну број: 5621008000560348 код НЛБ банке Бања Лука.

Наиме, странка је на обрасцу 2. исказала промет излаза у износу од 11.174,05 КМ и стање на дан 31.12.2018. године у износу од 898,32 КМ. Контролом извода утврђено је да је промет излаза износио 11.167,05 КМ, а стања на дан 31.12.2018. године 905,32 КМ.

² Споразум Српске демократске странке и Српске радикалне странке о заједничком учешћу на Општим изборима 2014. године, од 23.06.2014. године.

³ У захтјеву за доставу додатне документације од 06.08.2019. године, затражени изводи са наведеног рачуна, које странка није доставила.

- Странка је у финансијском извјештаја исказала промет излаза са трансакционог рачуна број: 5710100000111323 код Комерцијалне банке у износу од 96.723,79 КМ и стање на дан 31.12.2018. године у износу од 795,32 КМ. Контролом промета извода са трансакционог рачуна, утврђен је промет излаза у износу од 96.728,86 КМ и стање на дан 31.12.2018. године у износу од 790,23 КМ.

(3) Прегледом годишњег финансијског извјештаја и додатне документације је утврђено да Српска радикална странка Републике Српске није успоставила потпуне и тачне евиденције о расходима странке, те их није правилно исказала у финансијском извјештају и пословним књигама, чиме је прекршила одредбе члана 21. и 22. Правилника.

- Странка у обрасцу 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) годишњег финансијског извјештаја није исказала трошкове закупа пословног простора у власништву Општине Кнежево.

Увидом у акт Општине Кнежево, број: 04-03-3/19 од 21.05.2019. године, утврђено је да је странка користила пословни простор у власништву Општине Кнежево уз мјесечну закупнину од 30,00 КМ, што годишње износи 360,00 КМ⁴. Наведене трошкове закупа странка није евидентирала у пословним књигама и није исказала у финансијском извјештају, чиме су и укупни расходи странке исказани у мањем износу од остварених за 360,00 КМ.

- Српска радикална странка Републике Српске је у пословним књигама и обрасима 4.1 за општинске одборе странке Нови Град и Гацко исказала трошкове фиксног телефона и трошкове електричне енергије, што указује да су наведени општински одбори користили пословне просторе за које странка није у финансијском извјештају и у пословним књигама исказала трошкове закупе.

- Увидом у обрасце 4.1 финансијског извјештаја, утврђено је да странка није транспарентно приказала утрошак дијела средстава, иако су странци средства исплаћена из буџета.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове непроизводних услуга у износу од 6.845,00 КМ и остале расходе у износу од 4.473,00 КМ.

Увидом у рачун правног лица „Zomix-inžinjering“ д.о.о. Нови Град број: У02/18, утврђено је да су на овом рачуну исказане књиговодствене услуге у износу од 6.844,50 КМ.

Контролом евиденција из пословних књига странке⁵, утврђено је да је странка евидентирала РТРС таксу у износу од 1.672,50 КМ, таксу за овјеру учешћа на Општим изборима 2018. године у износу од 1.500,00 КМ, као и судске таксе по пресудама суда у износу од 1.300,46 КМ, што укупно чини износ од 4.473,16 КМ.

У складу са одредбама члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 22. Правилника, странка је била обавезна да у обрасцу 4.1 наведе тачан назив трошкова.

(4) Српска радикална странка Републике Српске није у складу са пореским прописима обрачунала и уплатила порез на доходак и припадајуће доприносе на средства исплаћена физичком лицу, нити је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала трошкове и обавезе по овом основу.

⁴ Уговор о закупу број: 02.1-374-3/16 од 06.06.2016. године.

⁵ Аналитика конта 559.

Контролом додатне финансијске документације и увидом у пословне књиге, утврђено је да је странка током 2018. године исплатила средства физичком лицу Слободану Рупару у износу од 9.200,00 КМ. Странка је ове исплате у обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја исказала на конту 529-накнаде за топли оброк, превоз, регрес и сл.

С обзиром да средства исплаћена физичком лицу имају карактер личних примања, странка је имала обавезу да, у складу са пореским прописима, на сва исплаћена средства физичком лицу, обрачуна и уплати порезе и доприносе.

- (5) Српска радикална странка Републике Српске је на обрасцу 5 (обавезе странке) финансијског извјештаја исказала обавезе у укупном износу од 14.662,00 КМ. У оквиру поменутог износа странка је исказала обавезе према „разним добављачима“ у износу од 13.281,070 КМ, иако је била обавезна да наведе сваког добављача појединачно, са датумом настанка обавезе и износом обавезе на дан 31.12.2018. године. Без навођења аналитике повјерилаца странка је прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона и одредбе члана 24. Правилника.

Такође, увидом у акт Општине Кнежево број: 03-07-6-426-1/19 од 21.05.2019. године, утврђене су обавезе странке по основу закупа на дан 31.12.2018. године у износу од 2.520,00 КМ, које странка није исказала на обрасцу 5. финансијског извјештаја.

- (6) Српска радикална странка није доставила одштампане обрасце 1, 1-1, 2, 2.1, 3, 4 и 5 годишњег финансијског извјештаја у ПДФ формату у складу са одредбама члана 3. став (1) Правилника.

- (7) Дана 06.08.2019. године, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је странци упутила захтјев за достављање додатне документације број: 03-07-6-56-2/19, којим је затражено да достави: документацију о кориштењу пословних простора у 2018. години, документацију за приходе од отписаних обавеза Нови Град, Завршни рачун странке (Биланс стања и успјеха) за 2018. годину и копије извода са трансакционог рачуна рачуна странке број: 5620998042841824 код НЛБ банке и изводе бр. 53 и 54 са рачуна број: 5621008000560348 код НЛБ банке за период 01.01.-31.12.2018. године

У остављеном року, странка није доставила копију извода са трансакционог рачуна број: 5620998042841824 код НЛБ банке а.д Бања Лука.

С обзиром да Српска радикална странка Републике Српске није поступила у складу са захтјевом Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, односно није доставила сву тражену документацију, прекршила је одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁶ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ.

Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Српска радикална странка Републике Српске је у сврху изборне кампање могла да потроши 126.059,70 КМ.

Српска радикална странка Републике Српске у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину трошкове пропаганде исказала је у износу од 12.845,00 КМ.

⁶ Члан 15.10 став 2. Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Српској радикалној странци Републике Српске да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да средства троши у складу са планом трошкова,*
- *да у пословним књигама и финансијском извјештају евидентира неновчане донације,*
- *да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне евиденције о својим приходима, расходима, обавезама и новчаним токовима,*
- *да поступа у складу са пореским и другим прописима по основу којих проистичу додатни трошкови, односно обавезе политичке странке,*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и*
- *да доставља тражену додатну финансијску документацију.*

КОМЕНТАР

У остављеном року, Српска радикална странка Републике Српске није доставила примједбе на налазе ревизије и мишљење ревизора дато у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Ревизор

Невенко Андан

Шеф Службе за ревизију

Мр сц. Хасида Гушић